

Bestyksten. Jeg veed vel, at det ikke kan hjælpe at ville anlægge Baner over Bjerge og Bakker, men at Jordsmonnet fornemmelig er det, der kommer i Betragtning; Erfaringen har viist allevegne, hvor der er anlagt Jernbaner, at naar man anlægger en Bane for godt Kjøb, saa renderer den sig, hvorimod den ikke render sig, naar man anlægger den dyrt, selv om det er paa et befolket Sted. Jernbanen mellem Paris og Marseille har aldrig renderet sig, fordi den blev anlagt for dyrt, hvorimod Banen mellem Neumünster og Rendsborg stedse har renderet sig, naaget den ikke blev anlagt paa et meget befolket Sted, fordi den blev anlagt for godt Kjøb; Jernbanen mellem Kjøbenhavn og Koeskilde løb sig fast paa Baldbybakke. Jeg troer derfor efter det Kjendskab, jeg har til Jylland, omtrent at kunne paapege, hvor Banen burde gaae og jeg vil saaledes tillade mig at anbefale en Gaffelbane, der allerede skulde dele sig i Gaffelen vest for Flensborg, nord for Bau, hvor den kommer paa Sletten, gaae med en Bane tre Fjerdingvei vest for Apenrade, fem Fjerdingvei om Haderslev, ind om Kolding, snoe sig omkring til Fredericia og med en anden Bane gaae fra Kolding vest om Vejle, Horsens, Aarhus, søge Dalene til Gudenaa, hvor den støder til Banen fra Hjarbæk vesten om Viborg til Randers, som vilde komme til at gaae i Koronsdalen. Den vestre Bane, der vil gaae fra Bau til Lønder, Lygumkloster med en Sidebane til Ballum, Ost om Ribe, vest for Varde med en Sidebane til Hjerding, derfra til Ringkjøbing, Holshebro, Struer, langs Klimfjorden et lidet Stykke berører Sallingland, og støde til Banen ved Hjarbæk over Viborg til Randers, derfra vest for Høbro, forbi Aalborg, gaae noget østen om Hjørring længere i Nord uden om Benschysels nordlige Bjerge og komme fra Nordvest til Frederikshavn. Dette er en kort Skitse af de Steder, hvor jeg troer, at Banen kunde anlægges. Den Bane, som af Peto i Østeraaret blev tilbuddi, anslaaer han til 80 Mile fra Slesvig og Jylland; paa den Maade, jeg har paapeget, vil den blive 110 Mile, og der vil altsaa omtrent kun blive en Forskjel af en Fjerdedeel paa Miletallet. Ved Petos Forslag vilde vist ikke mere end $\frac{1}{3}$ af Jyllands Befolkning blive

tilfredsstillet, hvorimod jeg mener, at ved den Maade, jeg har tilladt mig at paapege, vil $\frac{4}{5}$ af Jyllands Befolkning kunne faae alle sine billige Fordringer tilfredsstillede, idet $\frac{4}{5}$ af Befolkningen vil komme til at boe i mindre end 3 Miles Afstand fra Jernbanen.

Jeg maa dernæst tillade mig at henlede den høie Regjerings Opmærksomhed paa, hvor uanselig det vilde være, om denne Jernbanesag og de med den forbundne Underhandlinger blev lagt i et enkelt Medlem af Regjerings Hænder. For dem, der ville faae at bestille med Regjeringen, er det vist ikke behageligt, ligesom det vil medføre mange Vanskeligheder, naar de skulle have med tre eller fire Ministre at gjøre. Hvis Sagen derimod bliver lagt under et enkelt Medlem af Ministeriet, s. Ex. Finantsministeren, som er en Mand, der er inde i saadanne Sager, som er Heelstatsminister og som hovedsagelig har med Pengevæsenet at bestille, vil den, efter min Mening, kunne gaae med meget større Lethed og blive mere tilfredsstillende saavel for Entreprenurerne som for Landet. Det maa være mig tilladt at hvtre, at jeg ikke har glemmt og aldrig skal glemme den Beredvillighed, hvormed den ærede Finantsminister tog sig af Jyderne allerede for 4 Aar siden, da vi i over 10 Aar havde ønsket og tragtet efter at faae en Forbindelse mellem Bestyksten og de store Markeder i London og Hamborg; vi havde flere Gange troet at være nær ved Maalet, deels ved Actieselskaber, deels gjennem Engländerne, men bleve stadig stødt bort derfra igjen, indtil Finantsministeren med Kraft tog fat paa Sagen; da fik vi, hvad vi ønskede, og Betydningen af denne Foranstaltning har fornemmelig viist sig iaar, da Udsørelsen af Dvæg fra Jylland er gaaet saa godt og er blevet betalt i England med saa høie Priser.

Sluttelig vil jeg ogsaa tillade mig at udtale en Frygt, nemlig at militaire Hensyn skulle faae for megen Indvirkning paa Sagen. Jeg troer nemlig, at man dog maa anlægge Jernbaner efter den normale Tilstand, som er Freden, og jeg troer, at man maa svare Dhrr. Militaire det Samme i denne Sag, som man har svaret, naar Kjøbstadborgere forlange, at en Jernbane skal gaae til deres Kjøbstad: